

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan, izveniš ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dlake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Borba za narodnost i slobodo.

Pod tem naslovom prinaša srbska „Zastava“ dolg članek, iz katerega mi posnemljemo le obsežek in nekatere stavke, ker so morda pri nas Slovencih enaki nazori potrebni, da prodero v vseh zastopih, kjer smo v večini ali v manjšini zastopani.

„Zastava“ namreč nij zadovoljna, da zastopniki ogerskih narodnostij na državnem zboru v Pešti premalo energije kažejo in magjarske oholosti in zatiranja Slovanov premalo stigmatizirajo.

Časopisje ne more pisati tako, kakor bi moralo in kakor bi rado, da narodovo mišljenje nasproti vladnim naredbam glede narodnosti izrazi, ker konfiskacije in tožbe zaduše novinarski svobodni glas. Zavoljo tega morajo oni, katere varuje imuniteta poslanstva, na vsa usta povedati, kar novinarji ne smemo. A tega — pravi „Zast.“ — nestoré.

„Poslanici narodnosti jedan drugoga za kaput vuku (za suknjo cukajo), da ne budu provokatorni, razdražljivi i razdražujući, pa jim se u to ime reč u grlu ugušuje i onda, kad se tiče odbijanja najnedostojnijih i najgrdjih napadaja na čast i dostojanstvo naroda svoga.“

Srbi in Rumuni so, kakor mi, mislili, da se z lepo, z mirnostjo dá kaj za narod doseči. A „Zastava“ konstatira, da so se ljuto varali. Magjari imajo svoj cilj pred očmi in popustljivost, miroljubnost od strani narodnostij se od Magjarov tolmači kot slabost, da se srbska, rumunska, slovaška narodnost še bolj brezobzirno tlači.

Kaj je pomagalo Slovakom, da je Paulini-Tot tri leta molčal v zboru? Ko bi bil on govoril možato in svetu razkril, kako se tepta trimilijonni narod slovaški, svet bi o Slovaci drugače sodil „i Slovaci sami bi

dobili u sebe pouzdanje od koga bi Magjari malo drugčije zazreli“.

„Što je pomoglo, da je Močoni redko držao redke lepe besede, ali obilazeći zaostrena narodnostna pitanja, ili jih dodirajući u lepim, glatkim rukavicama? Stekao (dobil) je istina i u Magjara hvalu, da je dobar govornik, naučen državnik, umeren čovek — derék ember — a zato ni za dlaku nije mogao uspeti u kakvoj narodnostnoj stvari.“

Mi na te „Zastavine“ besede le rečemo „fiat applicatio“ pri nas, kajti tudi mi upanje izgublamo, da se s tacimi protivniki, ki jih imamo, dá z lepo in zmernostjo kaj doseči. Če smo bili bolj zmerni, bolj so korajžo dobivali — germanizatorji.

Protivniki naši čutijo dobro, da nam Slovanom krivico delajo. Zato jim nij vse eno ali mi molčimo ali pa pred celim svetom v lice jim kažemo kaki so; nij vse eno če z lepo moledovamo in nič ne dosežemo, ali možato zopet in zopet zahtevamo.

K razpuščenju kranjske trgovinske zbornice.

Pod tem naslovom prinaša vladna „Laib. Ztg.“ članek, ki ima namen popravljati ono, kar je ta oficijalni list „napačnih in neresničnih poročil“ iz družih novin kar slepo pobral in natisnil. — Resnica je, da je od decembra 1872 polovica udov po starosti službovanja odstopilo in mi še pristavimo, da je vsled smrti celo 16 udov še pred razpuščenjem svoj mandat izgubilo. Zakaj nij vlada ob pravem času dopolnilnih volitev razpisala? Kdo je kriv, da zbornica dve leti nij bila postavno sestavljena? Vlada sama, ker nij dopolnilnih volitev v roke vzela.

Ako je konstitucionalno društvo ob svojem času reklo, da volilni zapisniki nijso v redu, in da se nemškutarji ne bodo volitve udeležili, je-li je to uže uzroka dovolj? Kje je opravičenje, da vlada za to nij dopolnilnih volitev vršila, in če se je uže izrek konstitucionalnega društva za evangelij vzel, zakaj nij vlada precej dala volilne zapisnike po nepristranski komisiji pregledati in presoditi?*) Kje tedaj, vprašamo, je uzrok, da nij bila kranjska trgovinska zbornica več legalno sestavljena? Kriva tega je vlada, ponavljamo, ali pa konstitucionalno društvo. Ali mar nij zbornica prejšnjega ministerijalnega komisarja kneza Metternicha, kakor tudi sedanjega vit. v. Vesteneka večkrat interpelirala, kedaj vendar zbornica iz provizorija ven pride?

Ko je bil sedanji min. komisar vit. v. Vestenek v tej zadevi zadnjikrat interpeliran, obrnil se je na tajnika zbornice g. Murnika z opomeno, kaj je storiti, in tajnik mu je odgovoril: dva slučaja sta mogoča, namreč, ali naj se to stanje do poletja pusti, kadar bodo uže sicer vse zbornične volitve izvrševati se morale, ali pa naj se zbornica razpusti precej, da se bodo vse volitve vršile. To edino je prava resnica, ali morda ne? In v trobento so naši politični protivniki razpuščenje te zbornice objavili, kakor da bi bila bog ve kako politično pregreho storila.

Oba predsednika, ki sta bila pretečeni teden na Dunaji zaradi dolenjske železnice, sta bila od raznih strani vpraševana, kaj je kranjska zbornica pregrešila političnega, da je razpuščena.

Vprašamo, je-li bilo to vse potrebno?

*) Kakor iz najgotovejšega vira čujemo, je predsednik razpuščene zbornice g. V. C. Supan o tej reči obširno in na ravnost govoril s trgovinskim ministrom.

Uredn.

Listek.

Beatrica.

(Novela.)

III.

(Dalje.)

Po tem kar je Beatrica slišala na vrtu, nij hotela moža ljubiti, kateri jej je na oltarji zvestobo prisezal, česar srce pa je bilo „razmesarjeno“ od bolečin po izgubi druge. Sovražiti je hotela soproga in ono gospo, katera je v svetobliński obleki največje čednosti srce soprogo potujčila. . . . Pred vsem nij je hotela nikako več videti. Kako bi bila tudi mogla jej v oči gledati, potem ko je ono razgovarjanje slišala? . . . Takoj se domisli; naglo se sleče, vrata odklene, v posteljo se vleže in hišini pozvončka.

„Jaz sem bolna“, reče hišini, „pojdite k našim gostom in povejte jim to!“ —

Hišina se prestraši in hoče takoj slo odposlati, da bi zdravnika privel; a z ne navadno odločnostjo jej Beatrica to prepove. „Meni je miru treba“ pravi, „nikdo me ne sme motiti, razumete — nikdo. Zdaj zagrnite okna, zaklenite vrata in ne vrnite se, dokler vam ne bodem zvončkala. Jaz hočem počivati“.

Hišina je ubogala, Beatrica pa je dolgo ležala sama v temoti in je v duhu vse živke denašnjega dne ponovila. Ko je zaslišala drdranje kočije, v kateri so se gostje odpeljali, vzdihnila je globoko. Tedaj je odpotovala gospa, katero je sovražila in vendar občudovala, — nij bilo treba se jej več bati čistega, vedoželjnega pogleda onih modrih, velikih očí, pred katerimi je morala svoje povesiti. Ali nij pa mogoče, da je njen mož žlahtnike spremil in njo bolno samo doma pustil, da bi dalje pri „ljubi“

sestričini mudil se? Jeza, ljubosumnost in bojazen so njeno srce napolnile in kmalu je ta, kmalu ona prevladala. S trepetajočo roko poprime zvonček ter pozvoni hišini, katera je takoj prišla.

„Ali so gostje odšli?“ povpraša jo markiza naglo.

„Da, uprav so se odveli. Gospod markiz je uže večkrat povprašal, ali se nij gospa markiza še probudila. Poslal je po zdravnika, kateri je baš prišel in oba gospoda dajeta vprašati, da-li jih blagovolite sprejeti.“

Beatrica, katera se je bila vzdignila, se zopet na vzglavje nasloni, nasmehlja zadovoljnosti se naglo kot blisk okolo njenih ustnic ovije, ko je to čula. „Jaz nečem nobenega niti zdravnika niti svojega moža videti“, reče na to. „Jaz hočem biti sama, pojdite in pustite me samo.“

Čegava je krivda. Čestiti narodni možje, ki so mnogo let v zbornici delovali, in so celo eno železnico deželi pridobili in tudi dolensko in loško črto sprožili in dosežali, morali bi pač ribjo kri v sebi imeti, ako ne bodo z vso energijo zavrnil sumničenj in obrekovanj, katere so se samo iz nemškutarskega političnega stališča proti njim zagnala. Zatorej menimo, da ne bodo zadovoljili se z zadnjim „razjasnjenjem“ vlade v „Laib. Ztg.“

Zdaj pa še eno o volilni komisiji trgovinske zbornice. Kakor se iz predstoječega in zadnjega članka našega lista vidi, nemamo mi nič proti razpuščenju samemu, pač pa z volilno komisijo ne moremo zadovoljni biti, ker je enostranska, iz samih političnih protivnikov slovenske stranke sestavljena, torej politična.

Da imajo volitve v zbornico zdaj sijajno političen pomen, to kažejo članki v vladni „Presse“, vladni prijazni ustavoverski „Triester Ztg.“ itd. Vsi ti članki naglašajo, da če zmaga nemškutarji, je potem večina kranjskega deželnega zbora njihova. To uvidi vsak političen otrok, da je tu sama politika. Čemu druga izgovaranja? Čemu natolecavanja in obrekovanja?

Da so volitve eminentno politične, kaže tudi način, kako je vlada izbrala volilno komisijo. V komisiji je predsednik vit. v. Vestenek, vladni komisar, in razen edinega narodnjaka V. C. Supana, ki pa je v komisiji tudi prišel le ker je predsednik zbornice bil, so drugi: K. Leskovitz, Aleks. Dreo, M. Treun, H. Korn, A. Samasa in Gustav Tönies, torej sami nemškutarji. Ali je to objektivnost, nepristranost od strani vlade?

Mi nečemo in ne moremo zahtevati nobene protekcije od vlade, niti popolne objektivnosti nečemo od te vlade pričakovati — ali pravičnosti, zakonitosti, varstva pred vsako samovoljo to terjamo in smemo terjati!

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 17. novembra.

Cislejtanski ministri so imeli v nedeljo posvetovanje. O onih naredbah, ki bi upalo upanje povzdignile in gospodarstveno življenje oživile, nij bilo, kakor „S. u. M. Ztg.“ pravi, nobenega govora. — Isti list pravi, da kriza zaradi dalmatinskega namestnika Rodiča utegne ministerstvo podedeti.

Osupnena zapusti hišina sobo in svojo gospo, katere čudno obnašanje nij mogla razumeti.

IV.

Drugo jutro na vse zgodaj da Senanges Beatrico povprašati, kako se počuti, in zahteva, da naj njega ali vsaj zdravnika sprejme; a odločno je markiza oboje odbila. Drugi in tretji dan sta isto tako prešla, ona nij zapustila niti sobe niti postelje in nij drugega človeka videla, kakor hišino. Ko je pa Senanges popoldne tretjega dne z lova se vrnil in v obednico stopil, da bi obedval, našel je tamkaj markizo, ki ga je čakala. Bolj resna je bila videti bolj blede je bila, kakor prej; v njenih licih je zapazil marki čuden izraz, ki mu je bil dozdej neznan. On nij mogel izpoznati, v čem je ona izpremembra, katera ga je tako v oči bola; a ta nij bila ona Beatrica, katero je

Češke novine „Pokrok“ in „Politik“ citirajo skoro ves članek „Slovenskega Naroda“ št. 259, kakor je videti, kot dokaz proti Mladočehom. Ne vemo pa ali sumničenje naše liberalno-narodne slovenske stranke v teh listih izvira iz ignorance naših razmer ali iz zle volje.

Vnanje države.

O italijanskih volitvah se dalje poroča: V Rimu je v dveh kolegijah voljen Garibaldi, v drugih treh pa dva oponenta (levičarja) in en vladen (desničar). V Florenci, Milanu, Genui, Livorni in Turinu so bili voljeni vladni. V Benetkah eden vladni in eden levičar, v Neapoli en desničar in sedem levičarjev. Garibaldi je voljen še v Milani; republikanec Saffi je v Lugo, Forli in Veroni propal.

Arnim, ki je bil zopet v zapor dejan, je zdaj zopet prost, t. j. samo doma mora ostati, kar se samo ob sebi umeje, ker je nevarno bolan. Torej Bismark dela s svojim tekmečem kakor mačka z mišjo.

Dopisi.

Iz Gorice 15. nov. [Izv. dop.] Po krasnih gorkih jesenskih dnevih, došla nam je kar nenadoma huda zima. Burja, sneg in dež uže dva dni po krasni Coernigovi „avstrijski Nizzi“ razsajajo. Okolo po hribih pa leži debela snežena plahta; iz Tolmina dohajajoči vozovi so sè snegom pokriti. Dobro je, da imamo obilo in dobro vinsko kapljico, ki nam bo v dolzih zimskih večerih srce in žile razgrevala.

Vodja tukajšnje gimnazije g. Zindler je uže pokazal, kako nam hoče biti v narodnih rečeh „enakopraven“. Do sedaj se je namreč ob nedeljah pri maši eno nedeljo slovensko, drugo italijansko pelo, od sedaj za naprej pa hoče g. vodja to lepo navado odstraniti, in naši vrli dijaci bodo morali bogu na čast v — nemški „regimentspohli“ peti. In kdo bo našo mladino s petjem germaniziral in jo učil? Toliko v neke zadevi se izkazivajoči narodnjak, ud tukajšnjega „gesangvereina“ učitelj K. Pravijo, da je toliko časa okolo vodjev hodil, da je vrlega narodnjaka pevovodja g. H. spodrinol, ker je bil g. H. vodji premalo „energičen“ za — germanizirati slovensko in italijansko mladino. Nadejamo se od vnetih dijakov oboje narodnosti, da se germanizirati ne bodo dali in vse storili kar postavno morejo.

Po Gorici je vedno več tatvin. Petek po noči so neko štacuno okrali, a ko so hoteli plen odnesti, se gospodarji probude in s

krikom tatove preženejo. — Te dni je bil neki tujec ob 11. uri pri javnem vrtu zavratno napaden, a ker nij imel nič denarja pri sebi so ga kruti postopači grdo pretepli, da je jedva ves krvav in pobit v gostilno k „kroni ogerski“ došel. In taki čini se gode v „avstrijski Nizzi“, ker naš magistrat čisto nič na javno varnost ne pazi, nego plačuje onih 6 policajev, gotovo malo za Gorico, da raji vse drugo, nego mesto varujejo.

Iz Črnomlja 13. novembra. [Izv. dopis.] Zastop glavnega mesta Belokrajine, Črnomlja, namerava svojega rojaka gospoda Riharda Janežiča hranilničnega vodjo v Ljubljani, s tem počastiti, da ga za častnega mestnega uda imenuje. (Slovenci se za to menda nemajo potegovati, ker političen prijatelj naš, sicer spoštovani mož — baš nij. Uredn.)

G. Jožef Majerle, c. kr. stotnik v pokoju, kateri zdaj pri nas začasno biva, se trudi, kako bi požarno stražo pri nas ustanovil. Denes je štatute, katere je on sam izdelal predložil v potrdbo vladi.

Vse, kar le živi, govori o železnici in o deputaciji, ki je za njo prosila na Dunaji, vpraša se, kaj da bo. Kakor brž pak se je iz „Slovenskega Naroda“ zvedelo, da je za zdaj malo upanja za gradenje dolenske železnice, je zopet zavoljo tega slabega uspeha deputacije vse žalostno postalo. Vendar le upamo, da se bo oziralo na železnico, po kateri se naš kraj okrepiti more, i od visoke vlade vsaj kasneje kaj storilo. Silno je potrebno, ker potem bodo stoprv najboljše moči doma ostajale in ne bodo šle klatit se na Nemško za svojo in svojih pogibelj. Zvesti si smo, da potem ne bo tolikanj gruntov na boben prišlo, kolikor jih pride sedaj, da uže človeka groza obide, kadar oznanila v „Laibacher Zeitung“ v roke vzame.

Naša šola tudi trpi. Trebamo 5 učiteljev, imamo pa 3, in še eden od teh treh je na odpustu zaradi bolezni. Kuga je tedaj tudi pri šolstvu. Kaj moreta 2 učitelja opraviti pri otrocih, katerih je okolo 500!

Iz Mokronoga na Dolenjskem 13. novembra. [Izvirni dopis]. Tacega pri nas pa še ne, kakor minolo nedeljo 8. t. m. Bil je namreč ples, katerega so aranžirale mokronoške gospe v gostilnici „pri zvezdi“. Vsega je bilo dovolj, prav vsega, le slovenskega petja nekaterih vrlih gospodičin ne, kajti poslušali bi jih še tudi do pondeljka.

on poznal; — vsa predrugačena je stala pred njim in je z žalostnim posmehljajem njegovo čestitanje k ozdravljenju sprejela.

„Vi ste večji postali“, pristavil je šaljivo marki, „sicer ste še tako mladi, da je to prav lahko mogoče.“

Markiza ga je na to tako ljubeznjivo, tako milo pogledala, kakor še nikdar poprej, — tako ljubeznjivo niso še nikdar one oči svetile kakor denes, kar je uzročilo, da je Senanges markizo z zavzetjem in veseljem opazoval. Sela sta uprav nasproti, sluge so jedila prinašali, katerih nij Beatrica niti pogledala, in ko sta par brezpomenljivih besedij izpregovorila, sta zopet nekoliko časa molčala.

„Vaši sorodniki so tedaj odpotovali?“ začne Beatrica zopet povpraševati s trepetajočim glasom.

Senanges jo bistro preko mize pogleda

in pravi: „Da, odpotovali so uže v pondeljek, tist dan, ko ste vi zboleli. Čas jim nij dopuščal, da se bi bili dalje tu mudili; jako so obžalovali, da se niso mogli zaradi vaše bolezni pri vas posloviti. Posebno moja sestričina mi je veliko lepih pozdravov za vas izročila in željo izrekla, da bi kmalu ozdraveli.“

Beatrica je nehote od jeze malo belo roko pri teh besedah stisnila, a takoj se je zopet potolažila in z afektirano malomarnostjo dostavila: „Obžalujem, da se niso mogli vaši sorodniki dalje tu muditi. Vi ste se gotovo po njih odhodu zelo osamoteni čutili.“ . . .

Zopet je marki Beatrico vedoželjno pogledoval, a ona se nij nikako izpremenila; lehkotno se je na stol naslonila in se sè srebrno zličico igrala, ki je poleg krožnika ležala.

Kadrljlo je prav dobro izpeljal naš jako priljubljeni novi zdravnik g. dr. Roblek. Izvrstni igralec na glasoviru g. E. Trček, ki se je uže v nekaterih čitalnicah odlikoval, je jako dobro igral. Ples je bil sploh družinski; obžalovati je le to, da nij bilo nekaj jako priljubljenih gospic navzočih. Gospoda moja! vidite, kako prijetno je bilo ta večer. Zakaj ne ustanovite kakega bralnega in socijalnega društva, ki bi ložje in večkrat kaj prijetnega napravilo. Dobro bi bilo, ko bi se dala kaka slovenska igra predstaviti, moči so uže tu, le resne volje je treba.

Iz Kroke 13. nov. [Izv. dop.] Zadovaljni smo sprejeli tudi mi vest, da se narodni slovenski stranki, kadar gre za narodne reči in proti nemškutarjem, od slučaja do slučaja zložite. — Ne mislite pa, da to izrekajo nevedni lehkomišljeni, nego možje značajni obeh strank, ki smo eni uže 50 in 60 novih let doživeli in ki slovenske časopise uže dolgo čitajo in tedaj dobro preudariti vemo, kaj je za Slovanstvo prav, zato tudi mi povdarjamo slogu, kjer je mogoča. V tem smo vendar lahko edini, da nemškutarjev ne pustimo gospodariti v svoji slovenski hiši.

Gosp. dr. Zarniku pa izrekamo zahvalo za njegovo odločno vedenje v deželnem zboru. Naj vsi poslanci vedno enako odločno za našo sveto narodno stvar na braniku stojijo.

Na svet Martin je bil pri nas solnčni sej, in uže imamo denes 10 palcev debelo snega in še vedno gre. Tedaj se je stari pregovor obistinil, da, ako na svetega Martina dan solnce na jasnem izide, je v treh dneh sneg.

Za volitve v kupčijsko zbornico smo pripravljeni, naj se le vrše kadar hočejo, mi hočemo zbornico narodno imeti.

Z Dolenjskega 14. nov. [Izvirni dopis]. Pobelil je sneg plan in goro, če tudi je zapal na Kumu še le dvakrat. Našim kmetovalcem se je ta belin slabo prikupil, kajti listja in stelje jim še primanjkuje, mnogo je še na polji treba pospraviti in pot v vinograde bode nevaren, če bode drselo; saj se uže tako često zvrne marsikateri vinjski bratec. Pa naj ima borni kmetič vsaj to veselje, da ga pije pevaje v svojem hramu, kjer pozabi nezgode in težnje svojega sicer čestitega, a trpežnega stanu. — Sneg je pobelil — zima je blizu. Bogataši in plemeni-

„Osamoten“? ponavlja Senanges, „zakaj bi se po 24 ur trajajočem obiskovanju sorodnikov bolj osamotenega čutil, kakor poprej“? — in tiho, ko da bi sam s seboj govoril, je pristavil: „Jaz sem zmirom osamoten.“ Beatričino dobro uho je natanko slišalo zadnje besede, da si jih je Senanges zelo tiho izgovoril, in te so se markizi globoko v srce vpičile. Pri vsem tem nij nobene besede odgovorila, mirno in prilično spoštljivo se od zdaj naprej obnašala. Zdaj se nij več kujala kot poprej, kajti zdaj nij več čutila one mrznje do soproga, kakor poprej, ker jo je bil iz kroga zabave in veselja versailjskega dvora izpulil in na svoji samotni grad pripeljal, — nasprotno, za to mu je bila zdaj hvaležna; a z britko žalostjo si je zmirom pravila, da jo mož zanemarja in da je v svojem najsvetejšem pravu žaljena.

Zelo jo je veselilo krivdo soproga z

taši se vračajo iz dežele v mesta, kjer bodo našli zimsko radovanje, naš kmetič pa se vrača iz polja, za peč, kjer bode koruzo ružil ali pa kašo tolkel in modro ugibal s sosedom.

Sedaj je tudi čas, da pričnemo v narodnem oziru več delati. Prosto ljudstvo bode imelo več časa po zimi, nego po leti, rane noči in sploh otožni dnevi vplivajo tako nanj, da vsakdo rad posluša, če mu kedo kaj koristnega in zanimivega dopoveduje. Komur je torej priložnost, to naj sedaj dela: naj se ljudem razkladajo novi časi, narodna politika, nova mera, umno-gospodarstvene stvari; naj se prebirajo podučni spisi in dobri članki iz listov. Po Goriškem je to vse drugače, nego tu pri nas. Vsak večer se zbero — ali če nij časa vsaj v nedeljo — in eden bere enkrat, drugi pa drugikrat naprej in nazadnje pa prav modro debatirajo. Koliko to izda, vé le tisti, ki je sam videl in se prepričal. Primorci okrog Gorice so tako izobraženi, da se je čuditi. Čisto priprosti človek večkrat govori tako lepo slovenski, da nekateri deželni poslanci ne tako. Slovenski prijatelji podučite torej s pripovedanjem in branjem! Na Dolenjskem je še mnogo, mnogo storiti treba; vsaj se razen Novega mesta in Bele krajine od nikjer nič ne sliši, vse je zaspano, ali še bolj nepodučeno.

Domače stvari.

— (Slovensko gledališče) je bilo zadnjo soboto dobro obiskano in se je igra „Lažnik in njegov sin“ dobro igrala. Mej igralci moremo pohvalno imenovati g. Jeločnika in g. Juvančiča. — V uže znani opereti „Skrivnost ljubezni“ je prvokrat nastopila pevka gospodična pl. Neugebaurowa in bila prijazno sprejeta. Njen glas je simpatičen in ako si bode prizadevala tudi v igranji napredovati in nekoliko pogumneje govoriti, bode si pridobila vse slovensko občinstvo.

— (O novi ljubljanski cesti) o katerej smo v svojem listu od 13. in 17. novembra t. l. poročali nam piše meščan iz Št. Jakobske fare v Ljubljani. Vest vašega lista je nas prebivalce št. Jakobske fare in Karlovškega predmestja kaj malo razveselila. Kakor je videti, hoče mestni zastop nas še ob to malo kupčijo, pripraviti, ki jo imamo

najgršimi barvami slikati, ker je s tem svojo pregreho imenovala zdaj svoje vedenje kralju nasproti. Zmirom si je ponavljala, da ne bi bila nikdar Ludovikova podoba njeno fantazijo napolnila, ko bi se bil soprog potrudil, da bi si bil njeno srce pridobil. A vendar je njeno srce močnejše bilo, če se jej je Senanges iznenadoma približal; ko je le njegov glas od daleč slišala, se jej je začel ves život tresti in vsakokrat, ko jo je pogledal, bila je posiljena oči sramežljivo v tla povesiti. Njena vnajna noša pa, njeno vedenje, ostalo je zmirom enako; hladno, a vendar uljudno je bilo njeno vedenje prosto onega otročjega kujanja, katero je bilo v začetku zmirom na dnevnem redu. Toda tega hladnega obnašanja nij hotela nikako odstraniti, tudi soprog se nij hotelo posrečiti, meglico pretrgati, katera jih je še ločila.

(Dalje prih.)

z dolensko stranjo. Naša fara je uže tako naj revnejša v celém mestu, zdaj pa se naj še napravi cesta za gradom do južne železnice, kaj bode potem naši trgovci in krčmarji opraviti imeli? Tudi obrtnikom in trgovcem na velikem trgu ne bode namerjavana nova cesta na korist. Tako bode uboštvo v našem delu mesta še večje, kajti sveta, ki ga je dal na pritožbo mnogih prebivalcev, nek nemškutarsk mestni zastopnik, naj se naši posestniki in krčmarji preselijo na št. petersko predmestje, ne moremo izvršiti. Svojih hiž ne moremo na voz ali optav na hrbet naloziti in tirati na št. petersko predmestje. Kaj pa ko bi za olajšanje prometa v našem kraju mestni zastop kaj storil. Cesta v rožno ulico na št. Jakobski trg je tako ozka, da še kolikaj velik voz ne more skozi njo. Naj bi se dosedajni farovž podrl in novi na drugem kraju sezidal, potem bi bila cesta uže dosti široka. V obče pa nij treba delati nove ceste za železnico. Saj se menda vendar v nekih letih sezida dolensko železnica, potem pa posebne nove dovozne ceste k južni železnici za dolensko stran itak nij treba. Upamo, da se bode mestni zastop, predno kaj določenega sklone v naših zadevah dobro podučil.

— (Ustavoverno plačilo) menda za dolgoletno nemškutarsko agitacijo proti Slovincem mariborske okolice je dobil iz slovenskih novin znani „paverski kmet“ (kakor se je sam imenoval) g. Miha Wretzl v Radvanji pri Mariboru, pribočnik Seidlov — namreč, zlati križec za zasluge.

Razne vesti.

* (Požar v solnih jamah), stebniških v Galiciji razsaja uže od 10. t. m. Dosedaj je uničenih po požaru 6 solnih skladišč. Škoda znaša 100.000 gld.

* (Iz ljubezni). V neke požunske krčmi je one dni ustrelil slušatelj praške univerze najprej svojo 23 letno ljubico a potem sam sebe. Pobegnila sta bila oba na Ogrsko, ali v Požunu jima je zmanjkalo novcev, in zaradi tega sta se usmrtila, toda so baje še drugi uzroki. Na mizi ležeča oporoka je bila podpisana: „hudo izkušeni par“.

* (Vojaški zaklad nemškega „rajha“), ki je zdaj shranjen v Julijovem stolpu v Spandavi obsega vkup 120 milijonov mark (60 milijon. gold.) v zlatu.

* (Bismark in frak). Stalni gostje neke berlinske gostilnice so sklenili prositi Bismarka, naj bi se postavil na čelo nove revolucije, katera hoče uničiti frake, kakor je to uže storil s pivom, ki ga pijejo sedaj v salonih a prej niso.

* (Požiganje mrličev) je samo vprašanje časa, to je, enkrat gotovo; do tega pride posebno po mestih, da bodo mrličje požigali in pepel za spomin spravljali, namesto da jih v zemlji gnjiti pustijo. V Draždanah so 7. t. m. sežgali v posebnem aparatu mrtvo mlado ženo necega zdravnika. Sežiganje je trajalo čez eno uro, ker je celo postopanje še prenovno. Klerikalci vseh vrst se zelo hudujejo na to, češ, da ne gre žgati ljudi. Naj se rajši hudujejo na svoje klerikalne prednike, ki so še žive ljudi požigali, češ da so „coperniki“ ali pa „krivoverci“, kakor na primeri slavni Čeh Hus.

Umrli v Ljubljani

od 13. do 16. nov.:

Jos. Adler, sin načelnika narod. banke 15 l. na difteritis. Mar. Močnikova, branjevka, 59 l. na pljučnici. M. Hity, šivilja, 24. l. na jetiki. Pet. Pavlič, topičev otrok, 4. l. na osepnicah. Iv. Vernik, hiš. posestnika, 17½ l. na vročnici. Ant. Pečnik, hiš. železničarja, 5. mes. za krčom. Ana Pod-

garjeva, kočijažovo dete, 3½ l. na škrlatici, Ang. Pavlinova, hči dež. uradnika, 26 l. na difteritis Ant. Zor, pisar, 43 l. na vročnici.

Tuji.

16. novembra:

Evropa: Brüger iz Trsta. — Machulicky iz Poljskega. — Tavčar iz Dunaja.

Pri Slonu: Huber iz Gorenje Bele. — Brenner iz Dunaja. — Bregar iz Ribnice. — Bindmann iz Dunaja. — Mirsky, Grutez iz Trsta. — Wedekind iz Dunaja. — Bizjak iz Jesenice. — Poznik iz Kroke.

Pri Malič: Bayer, Süß iz Dunaja. — Stalzer iz Ljubnega. — Buchwald iz Dunaja. — Köster iz Grada. — Kozek, Schweizer, Dubsky iz Dunaja. — Mali iz Tržica. — Dvornik iz Litije. — Fink iz Grada. — Godel iz Dunaja. — Damore iz Trsta.

Pri Zamorci: Jugovic iz Krškega. — Köstel iz Kranja. — Kerc iz Kranja. — Strobl iz Litije. — Knez iz Loke. — Cirkner iz Rateč. — Haib iz Leskovce. — Almunda iz Trsta. — Eigenberger iz Krškega. — Jelenec iz Ceja. — Bukovec iz Leskovce.

Pri bavarskem dvoru: Lepovič, Augustino iz Trsta. — Vatovec iz Materije.

Pri carju avstrijskem: Kater iz Trsta.

Pri Virantu: Lampič, Lapevše iz Idrije.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, siljenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, sluhšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spriceval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spricevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spricevalov.

Spricevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurju, trganju v mehurju i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričan sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spricevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spricevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moja pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetje jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor

medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière gaje ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanju, treslci na vseh udih, sluhšanje in hipohondriji.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehnem glave in davljenju.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varazdin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanju v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanju in hujšanju.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V piehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalescière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Fahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Ljubljani Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Ljubljani Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specializiranih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Učiteljska služba.

Na dvazrednej narodnej šoli pri sv. Lenartu je izpraznjena učiteljska služba z letno plačo 600 gold., prostim stanovanjem, obstoječim v eni sobi, eventuelno pa tudi začasno. Dotični prosilci naj blagovolé svoje prošnje odposlati službeno v 4 tednih okr. šolsk. svétu v sv. Lenartu. (322—2)

Okrajni šolski svét pri sv. Lenartu,
dné 10. novembra 1874.

Sezite sreči v roko! 375.000 M. Crt.

v ugodnem slučaju, kot največji dobiček ponuja najnovejšo denarno izlosovanje, katero je od visoke vlade potrjeno in garantirano.

Dobitna naprava novega plana je taka, da v teku malo mesecev v 7 izlosovanjih 13.300 dobitkov v gotovo določbo pride, mej temi glavnimi dobitki od event. M. Crt. 375.000, specijelno pa 250.000, 125.000, 90.000, 60.000, 50.000, 40.000, 36.000, 30.000, 24.000, 20.000, 18.000, 15.000, 12.000, 6000, 4000, 103krat 2400, 412krat 1200, 512krat 600, 599krat 300, 19.700 krat 132 itd.

Izlosovanje dobitkov je po nasvetu uradno določeno.

Za prihodnje prvo izlosovanje dobitkov te velike od države garantirane denarne ločnice velja

1 cel origin. los le tol. 2 ali gold. 3½ B. N.
1 pol " " " " 1 " " 1¾ " "
1 četrt " " " " ¼ " " 90 kr. " "
proti vposlanemu znesku.

Vsa naročila se izvršujejo takoj z največjo skrbnostjo in vsakdo dobi od nas originalne loze, z državnim grbom previde, v roke.

Naročilom se potrebni uradni plani zastoj priloge in po vsakem izlosovanju pošljemo svojim interesentom radovoljno uradne liste.

Izplačevanje dobitkov se godi zmirom promptno pod državno garancijo in se more z direktnim razpošiljanjem ali pa na posebno zahtevanje interesentov po naših zvezah po vseh večjih mestih Avstrije izvrševati.

Naš prodaj je vedno srečen in smo mej mnogimi velikimi dobitki čisto prve glavne dobitke, kot oficijalni dokazi kažejo, dobili, ter je izplačali našim interesentom, ravno tako se je letos 7 okt. glavni dobiček — dobil pri nas.

Razvidno je tedaj, da tako na **najboljše podlagi** sioneče podvzete povsodi more gotovo računati na živahno udeležanje in torej prosimo uže zavoljo tega, da se vsa naročila izvrše nam kmalu vsaj do **30. novembra** to javiti.

S. Steindecker & Comp., Bank- u. Wechsel-Geschäft in Hamburg.

Kupuje in prodaja državne obligacije vsake vrste, delnice železnic in posojilne loze.

P. S. Zahvaljujemo se iskreno za dosedaj nam izkazano zaupanje in opozorjevanje na prihodnjo izlozovanje, bode tudi v prihodnje naš trud, da naše interese zadovolimo v vsacem ogledu. (300—8)

V Srbijo odhajajočemu **Franju**, bivšemu svaku in spé, kličeta iz dna srca: Naj ti bode osoda mileja v novi domovini in srečna ti pot. Z bogom!

(323)

Tone & France.

Razglas.

V splošno natančno spolnovanje se nasledne točke magistratnega ukaza od 22. novembra 1852 št. 5662, ki se tičejo mestne snažnosti na novi razglasijo s pristavkom, da se bodo dotični prestopki brez obzira v denarji kaznovali.

Hišniki ali hišni oskrbniki morajo brez posebnega ukaza, sneg takoj ko zapade, vsako jutro in sicer do konca januarja do sedmih in od februarja naprej do pol sedmih, naj je uže prej ta dan ali pa čez noč zapadel, ob svojih hišah in ob drugem tik ulice ležečem posestvu tako na široko, da zamoreta dva človeka vstric iti, proti sredi ulice odmetati in tako pomesti, da je pot čedna, in da se brez nevarnosti po nji hoditi zamore. Ravno tako morajo hišniki in hišni oskrbniki skrbeti, da o požlepi led pred hišami v določenih urah na zgoraj omenjeni način nasekajo in na sredo ulice zmečejo, prostor pa, da bi se komu kaka nesreča ne pripetila, z peskom, zemljo ali pa z žaganjem potresejo.

Če bi pa požlepi kak drug čas čez dan nastala, se bo dalo z bobnom naznaniti, da imajo gospodarji led spred svojih hiš in svojega tik ulice ležečega posestva, kakor je zgoraj omenjeno, posnažiti.

Prepovedano pa je, sneg iz hiš in dvoriščev na ulice in prostor mesta in predmestja izmetavati. Sneg mora hišni gospodar koj v vodo ali pa na kak drug pripravi kraj zunaj mesta in predmestja izpeljati.

Ravno to se mora s snegom izguditi, ki iz streh zdrči ali se ogrebe.

Mestni magistrat v Ljubljani,

13. novembra 1874. (320—3)

Okrožnica.

Ker smo sledeče specialitete po prav nizke ceni nakupili, je tedaj moremo tudi le po prav nizke ceni (192—5)

razprodavati.

8 posebnim spoštovanjem

Dunajsko tisko-tovarniška založna na katun,
Stadt, Ruprechtsplatz Nr. 3.

Cenik:

- 1 tucat batistnih rutic otroških z barvenim okrajem 85 kr.
- 1 tucat batistnih rutic dekliških z barvenim okrajem in obrobljeno gl. 1.
- 1 tucat batistnih rutic damskih z barvenim okrajem in obrobljeno gl. 1.30.
- 1 tucat jaconet-rutic damskih z barvenim okrajem gl. 1.60.
- 1 tucat žepnih rutic za gospode z barvenim okrajem in obrobljeno gl. 2.50. Ravno isti prve sorte in elegantni gl. 3.
- 1 jedina damska rutica prve sorte batist-clair z različnimi monogrami črk, (všito ročno delo) 80 kr.
- 1 tucat belo-platnenih rutic gl. 2.
- 1 tucat angleško-zdravilnih frotnirnih rutic gl. 3, pripravneje in bolje, nego goba.
- 1 tucat angl. piqué-obrisalov gl. 6.
- 1 tucat turšk. kopelnih obrisalov gl. 9.
- 1 par (2) piqué-odej na posteljo, z raznovrstnimi podobami in barvami gl. 6.
- 1 koberec pisane barve in strižnega blaga za predposteljo gl. 2.50.
- 1 koberec za predposteljo, večji gl. 3.50.
- 1 svilnata ruta damska za okolo vratu gl. 1.
- 1 svilnata ruta damska večji in iz elegantne robe gl. 1.50.
- 1 berol. voln. vratna ruta za gospode gl. 1.
- 1 berol. voln. vratna ruta iz elegantne robe gl. 1.50.
- 1 sviln. vratna ruta za gospode gl. 2.
- 1 sviln. vratna ruta iz elegantne robe gl. 3—4.
- 1 garnitura mizne naprave (pri obedu) za 6 oseb gl. 4.50.
- 1 garnitura mizne naprave za 12 oseb gl. 9.

Na posebno zahtevanje razpošiljamo tudi popolni cenik zaloge naše, dalje zagotavljam, da pošljemo le dobro blago, ter končno iskreno priporočamo našo firmo in závod.

Wiener Cattun-
Druck-Fabriks-Niederlage,
Stadt, Ruprechtsplatz Nr. 3,
za cerkvijske, naproti zakristije.

■ Ta cenik naj se blagovoljshraniti, ker se le redko priobčuje. ■